

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ftl 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adhatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttóri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Népgyűlések.

Egészen természetesnek találjuk, hogy az a nemzeti önértetünk arczúscapására rendezett merénylet, mely e hó 12-én játszódott le a lipótmezei honvédskola udvarán, még mindig felszínen tartja a nemzet lelkében a megbotránkozás érzületét.

És ha mindjárt nyilvánvaló is előttünk az a célzat, a mely egyeseknél a nemzeti tiltakozás kifejezésében is csak a változott kormányzati rendszer megdöntésére alkalmas elemet keresi, még se mondjuk, hogy hagyjuk abban a megindított actiót, hogy szereljük le a nemzeti érzékenység jogos felháborodásának azokat a megnyilatkozásait, a melyek az ország különböző vidékein tartandó népgyűlések által fognak jelentkezni. Sőt örömmel vesszünk tudomást a népgyűlések tervéről. Ugy van az jól, ha nép éri az ő ügyei intézésére való jogosultságát, ha nyilatkozik azok felől a kérdések felől, a melyek akár anyagi, akár szellemi és erkölcsi érdekeiben őt érintik.

E mellett ma határozottan politikai szükség, hogy a nép érdeklődése ébren tartassék, hogy szemben azzal a kimerültséggel és fogalomzavarral, a mely az elmúlt parlamenti campagne „földet rázó” viharai elmúlása után természet-szerűleg következett be, a már-már ellanyhult ellenőrzés hatályosításának, a bágyadt közszellem felélesztésének, az ellenálló képesség felébresztésének.

És mégis szükségesnek tartjuk a tervezett népgyűlések irányára nézve álláspontunk fixizozását. Mégis sajnálnók, ha a népgyűlések hangulata csak egy pillanatnyi, bár hatásában és méreteiben súlyos sérelemre irányoztatnék és ezzel az a fogalomzavar, a melyet egyfelől az elvi álláspont, másfelől az annak kifejezésében a czélon túllévő individualis szertelenkedés, idézhetnek elő, állandósíthatnék.

Értjük mi azt, hogy az ellenzéknek nem feladata egyetlen kormány védelmezése, de még jóakaratu legyeztetése sem. És másfelől ismételt hang-súlyoznunk kell, hogy mégis tartózkod-nunk szükséges minden olyan lépéstől, a mi azzal, hogy a jelenlegi kormány-rendszer helyzetét nehezíti, posztíóját veszélyezteti; azokat a törekvéseket segíti ismét uralomra, a melyek nem régi Bánffy Dezsőben találták meg incarnatiojukat.

Mert, hogy ezek a törekvések ma is lanszirozhatnak bizonyos körökben: a felől nem lehet kétsége annak, a kinek alkalma van a dolgok mélyébe betekinteni.

Avagy nem halljuk-e épen korábban mindig kormányhű oldalról, a gunyos szemrehányást, a miért nem igyekezzünk Széll Kálmánnak és kormányának minden áron kellemetlenséget csinálni?

Nem halljuk-e vádat, hogy a mérséklettel, a mit a képviselőknek az ország-házban tanusítottak, ignoráljuk az ellenzék álláspont legtermészetesebb kötelezettségeit, feláldozzuk az oppositio szükségyszerű hivatását?!

Nós hát nem akarjuk igazolni-e szemrehányást, de ahoz sincs kedvünk, hogy csak a szemrehányás megczafolása kedvéért, vadászunk olyan eredményeket, a melyek jövő küzdelmünk sikerének is legjelentékenyebb biztosítékai; hogy visszacsínálni igyekezzünk a közszellem megtisztításának azt a bár nagy nehezen megindult, de sok tekintetben máris eredményes processzusát, a mely a közelben eddig domináló párturalom brutalitását méltányosabb felfogás egyenletességével kezdte kicserélni.

Azért fordulunk tehát azokhoz, a kik — fel akarjuk tenni — népgyűlések útján kívánják kifejezni a nemzeti megbotránkozásnak azt az érzületét, mely a Hentzi-szobor áthelyezésénél lefolyt katonai parádé alkalmával minden igaz magyar szívet betöltötte.

Igen helyes, nagy elismerésre méltó

az actió, a melyet indítottak, de felette kívánatos, hogy túl ne hágiön a czélon és innen se maradjon azon. Csupa fiasco volna az utóbbi esetben, helyrehozhatlan politikai hiba az elsőben.

Epen azért nézzünk a dolgok mélyére és keresünk tiltakozásunk formájának olyan irányt, a mely egyfelől a mozgalmat az elvi álláspont magaslatára emeli, másfelől a gyakorlati szükség kielégítését is szolgálja. És azt hisszük, hogy nem lesz nehéz ezt megtalálni.

Mert nézzük csak, hogy mi is tulajdonképpen a Hentzi-féle parádében jeientkező sérelem alapja?

Egyedül és kizárólag az az exclusivitas, a mely még mindig válaszfalat von a nemzet és az ő pénzén fenntartott hadsereg között; a melyk a hadsereget mint az államban szervezett külön államot tekinti és annak szellemét a nemzet érzelmvilágától teljesen idegen elemekkel jñficziálja.

De ezt az exclusivitást az a helyzet táplálja, a mely a közösség leple alatt voltaképpen a régi osztrák soldateska hagyományai letéteményesévé tette a hadsereget s a mely Magyarországnak a hadsereg felett való rendelkezési jogát az u. n. felségjogok békóiba szorította, s az alkotmányosságnak — a hadsereg szerveztetire vonatkozó — követelményeit e jogok címén kijátsztatás és ezzel a néphadseregnek ezt a jellegét elhomályosította.

Nemsokára napirendre kerül a véderőtvény reviziója, a mikor alkalom nyílik mindezen segíteni, a mikor meg lehet szüntetni, vagy legalább hatásában jelentékenyen lehet mérsékelni azt az okot, a melynek a Hentzi-botrány egyik okozata.

Erre ügyeljenek tehát a népgyűlések vezetői, hogy a jövőben ne csak konkrét sérelem, mely őket actióra indítja, a főszűlt ne erre, hanem a minden bajok okára, a közös hadsereg szerveztetire, szellemére kell fektetni.

Követelni kell az önálló magyar hadsereget, a melynek felállítását az osztrák viszonyok is félreértést nem tűrő határozottsággal követelik. És követelni kell az egységes nemzeti érzület olyan imponáló megnyilatkozásával, hogy a véderőtvény reviziójánál ez a követelés mint feltétlen teljesítést kívánó álljon a nemzet törvényhozása előtt.

Dr.

Politikai hírek.

A főispánok. Egyik közelebbi számunkban foglalkoztunk azzal a lassusággal, a melylyel a közelet erkölcsi regenerációjára, purificációjára vállalkozott Széll-kormány a főispáni kar felírásításának annyira szükséges processusát intézi. A lassuságon kívül azonban egyéb is szemet szur e processusnál. A főispáni kar restaurációját ugyanis a közéleti béke szempontja követeli. Ennek corollariuma, hogy mindazoknak a főispánoknak távoznok kell, a kik, mint a Tiszza-Bánffy-féle kormányzati szellem fanatikussai a multban gyűlöletessé tették magukat. Itt tehát nem lehet egyes pártok személyi érzékenysége az irányadó, hanem uralkodnia kell az elvnek, mely általánosságban epurációt követel. Am az eddigi főispáni változásoknál azt kell tapasztalunk, hogy azoknál csak a volt nemzeti és néppártok érzékenységére vetett tekintet vétetett irányadónál. Al-másyt menesztették, mert működése a kormánypártba bevonult Apponyira kellemetlen volt. Szalavszkyt elküldték, mert a néppárt előtt odiozussá tette magát. De meghagyták hivatalukban mindazokat, a kik a függetlenségi párt irányában véteztek. Kállay Zoltán, Sárközy Aurél és az erdélyi részekben Bethlen Géza gr. ma is főispánoknak, pedig a mit ezek a főispánok a függetlenségi párt ellen a mult választásoknál elkövettek, az semmi esetre sem találhat méltánylást a jog és igazság korszakában. Mi indokolhatjuk tehát, hogy ezeknek az uraknak még mindig nem küldték meg az utilaput. Bizony-nyára nem közigazgatási érdemeik, a melyeket felette furesa világitásba helyeznek Sárközy Aurélra nézve a komáromi Panama dolgai és a hírhedt mócsai eset, a más két urra nézve pedig az a tény, hogy az ő főispáni működésükről, a választások idejétől eltekintve, csakis az adópénztár vesz a hónap első napján tudomást. Miután a függetlenségi pártnak épen ugy része van a béke-

művének létrehozásában, mert a többi pártoknak, érthetetlen, hogy a főispáni változásokról, azok épen ennek a pártnak jogos érzékenységére nem voltak tekintettel. Pedig addig mindig hiányos lesz a béke műve, a mig a függetlenségi párt is nem kapja meg a mult sérelméért azt az elégtételt, a mit nemcsak a rideg párt, de annál magasabb erkölcsi érdek szempontjából is jogosan igényelhet.

(v. a.)

Hajdu-Böszörmény a Hentzi-botrány ellen. Hajdu-Böszörmény függetlenségi polgársága a következő levelet intézte Szinay Gyula képviselőjéhez:

Nagyságos Képviselő Ur!

A hajdu-böszörményi 48-as és függetlenségi párt mai napon tartott népes gyűlést, mely alkalommal többek közt a Hentzi-szobor botrányos ügye is szóba hozott s a következő egyhangu határozat mondatott ki:

A hajdu-böszörményi 48-as és függetlenségi párt tagjai a legnagyobb megbotránkozásuknak adnak kifejezést, azon minden honpolgárt mélyen sértő cselekvény felett, a mely által az átkos emlékü Hentzinek, illetve emlékeztetének oly tisztelet adatott, a melyet az meg nem érdemelt s a melynek a magyar határokon belül megtörténni szabados dolog nem lett volna, emel-fogva pártgyűlésünk fenti sértő cselekménynek az országgyűlés termében leendő megtörására pártunkhoz tartozó Nagyságos Képviselő Urakat felkérőndök határozza.”

E fenti határozat alapján — mint a párt ez idő szerinti elnöke, azon alázatos kérelemmel járulok Nagyságod becses színe elé, hogy az országgyűlési 48-as és függetlenségi párt lelkes vezéréhez, nagyságos Kossuth Ferencz urhoz eljuttatni s a többi párt híveivel egyetemben megtörölni kegyesen méltóztassanak,

Alázatos kérelem újítása után vagyok H.-Böszörmény, 1899. aug. 20.

Nagyságodnak tisztelő híre

Id. Uzoni Péter, s. k.

a függetlenségi és 48-as kör e.

A Dreyfus por.

A tegnapi nap Dreyfusnak kedvezett. Több írás-szakértő nyilatkozott s vallomásokban azt igyekeztek behizonyítani, hogy a borderó írója nem lehet más, mint Esterházy. Szóval szakértő kijelentette, hogy a a borderot egyáltalában nem lehetett átpauzizolni. Ez abból a körülményből is kiválglik, hogy a borderó némely szava a hát-lapon is teljesen átnyomódott, ugy hogy az átpauzizolásnál egészen olvashatatlaná vált volna. Azután eltekintve a rendszerétől, Bertillon Dreyfus írásán kívül egyetlen más írást sem vizsgált meg, még csak Esterházyt sem. Már pedig, ha valamely rendszer helyességét számos kísérlet nem igazolja, ki bízhatik benne? Ezért Bertillon rendszerét erőszakoltnak, vagy mint Bertillon ur magát kifejezné: „összekovácsoltnak” kell mondani. Vallomását azzal a határozott kijelentéssel végzi, hogy Dreyfus semmiesetre sem írhatta a borderót.

Charavay írásszakértő, a ki az 1894-iki hadbírósgyi tárgyalás alatt arra a következő-tetésre jutott, hogy a borderó Dreyfustól való, de nem tartotta kizártnak, hogy a borderó Dreyfus írásának utánzata, Charavay ma határozottan kijelenti, hogy a borderó szerzője: Esterházy; ez mindjárt akkor lett világos előtte, a mikor azzal bízták meg, hogy Esterházy néhány levelének másolatát vizsgálja meg, miből számos példány állott rendelkezésére.

Szól aztán Eszterháznak aug. 17-éről kelt ama leveléről is, a melyről Gobert írás-szakértő már részletesen nyilatkozott és a melyben Eszterházy a hadgyakorlatokról való visszatérését jelenti be. Ez a levél leginkább mutatta meg Eszterházy írásának azonosságát a borderó írásával. Charavay élénken tiltakozik Mercier tábornok ama inszinuációja ellen, hogy ő Damaskusba ment volna.

— Damaskusba való utam — ugymond — Eszterházy írása, Henry hamisítása, a semmitörőskét itélete, Eszterházy vallomása és saját lelkiismeretem. Boldog vagyok, hogy önök elé és eme szerencsétlen elé léphetek, a ki borzasztó tévedés áldozata, hogy kijelentsem, hogy 1894-ben a hasonlatosság által tévedésbe ejtettem. Nagyon tévedtem és a leghatározottabban kijelentem, hogy a bordero nem Dreyfustól, hanem Eszterházytól való.

Hosszantartó, élénk mozgás.)

A püspök körutja.

S.-Sz.-György aug. 28.

Nagy fénynyel és lelkesedéssel fogadja Háromszékvarmerye közönsége az erdélyi ev. ref. egyházkerület püspökét, főtiszt. dr. Bartók Györgyöt, ki most először szállt ki kör-utra s a papolezi új templom felavatása után az orbai ref. egyházmegye községekben fog látogatásokat tenni.

Bartók György püspökkel — mint már megirtuk — együtt utaztak aug. 25-én Brassóba Kenessey Béla theol. akad. igazgató. egyházkerületi főjegyző, Nagy Károly akad. tanár, Silvester Domokos, szászvárosi ev. ref. lelkész, ifj. Péter Károly, sófalvi lelkész, Benkő István, rákospalotai lelkész, Révay Pál, sepsi-szent-györgyi lelkész stb., Sándor József, országgyűlési képviselő. Brassót megtekintve, aug. 26-án Zathureczky Gyula, erdővidéki egyházmegyei főgondnok csatlakozott a regeli vonathoz.

Uzon állomáson Vén Mihály, sepsi egyházmegyei esperes üdvözölte az érkező püspököt és kísérét.

A fogadtatásnál a tekintélyes nagyköz-ség egész intelligenciája vett részt Ujvárossy József, kir. tanácsos, egyházmegyei főgondnokkal. Az üdvözlő beszédre a püspök meghatottan válaszolt. Virágokkal szimbolikus-an díszített legyezőket és virágcsokrokat nyújtottak át a püspöknek: Kovács Dénesné u. a., Barabás Ilona és Simon Miké k. a. A tüzöl-tők díszsora tiszteltet s a vonat a zenekar indulója mellett indult tovább.

Kilyénben a lakosság szintén nagy számban vonult a vasúti megállóhelyhez, itt az egy perczes megállás alatt virágcsokrokat nyújtottak fel a vonatra.

Sepsi-Szent-György állomáson nagy közönség várta a vonatot. Ott volt Potsa József val. b. t. tanácsos, cs. és kir. kamarás főispán, a városi tanács ifj. Gödri Ferencz polgármesterrel élén, az iparos testületek zászlóikkal, a „Székely Mikó-kollegium” gondnoksága dr. Bodor Tivadar főgondnokkal és a tanári kar Pap Lajos igazgató-tanárral jelentek meg. A helybeli ev. ref. egyház-köz-ség presbiteriuma Málik József főgondnokkal jelent meg és Révay Pál sepsi-szent-györgyi ev. ref. első pap mondott üdvözlő beszédet, miután Potsa József főispán a maga

Réty-Erzsébet-nyelvi alománál a lakosság indulóval fogadták az érkező püspököt. Az egy percznyi megállás alatt a környék lakosságának élén Czeglédi János rétyi, Jakab József sepsi-martonosi, Antal Lajos lisznyói és David József komolói lelkész jelentek meg és Czeglédi János lelkész üdvözölte a püspököt, a szeretet témáját fejte ki, mely az egyházköz-ségeket áthalja. Dr. Bartók György püspök meghatottan mondott köszönetet és kérte a szeretet megtartását egyháza és saját személye iránt, a mely szeretet a gyöngéket is megerősíti isten országának munkálkodásában.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a vonat Bitánál elhaladva, Nagy-Borosnyóra érkezett, közben a püspök kísérete a Szépmezőt szegélyező környék és tájék felől szolgált ismertetésekkel.

Barátos állomáson impozáns fogadtatásban részesült a püspök. A gyönyörű benderium csapatja fejr ingben, fejr harisnyában (székely ősi magyar nadrágban), nemzeti szalagokkal, lobogókkal díszítve, tizes székely lovaikon meglepő látvány volt, Papolez köz-ség ifjúságából és tanulóival alakult, 41 lovassból állott ez a csapat, mely erre az alkalomra ruházódott s festői látványt nyújtott. Egy hajdanokori harcziás jelenethez való kép, mely ecsettelt való megörökítésre méltó. A lakosság sürti sorokban lepte el a pályaudvart s Papolez köz-ségből a lakosság nagy része jött el a tábornyi szekérrel. Az orbai ev. ref. papság teljes számban jelent meg a palástosan állott félkörben. A tekintélyes testület élén Péter Károly egyhm. esperessel.

Itt Csia György orbai egyházmegyei főgondnok üdvözölte dr. Bartók püspököt.

Az éljenzés színtével dr. Bartók György püspök gyönyörű beszédben válaszolt. Megköszönve a szép fogadtatást, az egyházmegye hivatásos működését vázolta a multban és további hazafias és áldásos munkálkodást kívánt a jövőben. A háromszékes buzgósg után következő egyházi lelkesedés emeljen emléket a jövőnek.

Barátosról hosszú, ötvenet meghaladó kocsiból álló menetben a benderiummal együtt vonult a püspök és kísérete Papolez felé. A köz-ségi utak ágazásainál újabb csoportok várták a menetet. A püspököt a főgondnokkal Thamo presbiter négyes fogata szállította.

Papolez köz-ség terén felállított díszkapunál állott meg a menet, a hol Veres Károly papolezi lelkész üdvözölte a püspököt.

Riadó éljenzés után dr. Bartók György püspök válaszolt szívből jövő köszönet és szívekbe ható magasztos szavakkal szeretetre és együttes működésre hívta fel a köz-ség lakosait.

Azután a vendégek elszállásolása és a ref. papi lakban szűkebb körű ebéd következett.

Délután az egyházköz-ség presbiteriuma Veress Károly vezetésé alatt tiszteltet a püspöknek, majd a köz-ségi képviselőtestület és előjáróságot vezette tisztelgésre Imreh Mózes körjegyző, szép beszédében üdvözölte őt s a keleti határok szélén levő köz-ségben megjelenéseért köszönetét fejezte ki. A tanító-testület Biró Béla czofalvi tanító vezette s a papolezi tanulóifjúságot Bajkó Lajos jogász mutatta be a püspöknek, a ki minde-nik küldöttséghez fenkölt eszméket fejtegető választ adott.

Este nyolcz óraker a papolezi ifjúsági dalkör adott szerenád, Molnár Gábor ref. énekevezér által vezényelve. Molnár szép beszédében üdvözölte a püspököt.

Templomszentelés.

Papolez köz-ség napfényes, derült napra ébredt augusztus 27-én.

Déléltől 10 óraker vette kezdetét az egyházi ünnep.

A püspök a lelkészeket kísérve vonult be a templomba, melyet a főntartott helyek kivételével már zsufolásig töltött meg a köz-ség, mely közel s távolból sorogott össze Isten házában ajtajából fehér ruhás kis leányok nyújtanak kertek úde virágából fűzött csokrokat és egy kedves, ügyes kis leány üdvözlő a főszerzőt, a ki szeretetteljes atyai hangon válaszolt.

Az invokáció s a „Te benned bíztunk” után a helybeli dalkör énekelt el szép karénékét.

Majd földes György zabolai lelkész esperes-helyettes mondott buzgó imát s a dalkör karénéke után Nagy Károly theol. tanár tartott remek alkalmi beszédet, szónoki hűvel fejtegetve a béke eszméjét; találó alapigéből „Nagyobb léssen e második ház dicsősége, hogy sem az első” (Haggus II. 9.)

A felszentelő beszédet ezután tartotta Bartók György püspök. Az eszmedus, mes-terin szerkesztett beszéd a főszerző szónoki tökélyű előadásában áhítóat figyelemre ragadta a tömérdek sokaságot s az ima végén könyökre indított. A CCVIII. dicsőrt 3-ik versének elénklése után Bodor János, zágoni lelkész keresztelt, szép beszédben méltatva Bagoly Andras gyermekét keresztelőnk és Eszternek.

Kenessey Béla egyházkerületi főjegyző és theol. igazgató tanár mondott ezután magas színvonalon álló remek urvasorai beszédet, a mire Péter Károly esperessel az uri szent vacsora kiosztása vette kezdetét, a miben a nagyszámu férfi és női közönség részesült. Veress Károly papolezi lelkész mondotta végül a berekesztő imát, mely méltó-képen fejezte be az egyházi magasztos ünnepet.

Bankett követte a felszentelési ünne-pélyt számos szép felköszöntővel.

Unitárius zsinat.

Sz.-Keresztur, aug. 28.

III.

A kereszturni kör által adott közös ebéden 5—600 egyén vett részt. Nők nagy számmal. A helybeli és megyei hitfelekezetek, hivatalok is képviselve. A megyei ev. ref. egyházkerület képviselői Menyhárt András és Bedő Ferencz udvarhelyi lelkész.

Pohárköszöntőket mondtak: Főpásztor a királyra, Kishalmagyi Hollak Arthur főispán a püspökre, Bedő Albert id. Dániel Gáborra és gondnoktársára, Péterfi Dénes a magyar kormányra, Kozma Ferenc a jog, igazság, méltányosság Udvarhelymegyében való első emberére, a főispánra és az alispánra, Boros György a jelenvölt négy országgyűlési képviselőre: Ugron Gáborra, ifj. Dániel Gáborra, Bedő Albertre és Gyárfás Endrénre. Hónapoknál ezelőtt, ugymond, a láthatár borult volt. Aggódunk Ma békeség, egyetértés van. Fényes tanubizonyossága ennek Ugron Gábor jelenléte. Darsi Károly az espereseket köszönti fel. Ugron Gábor a közóhajnak engedve lángoló lelkesedéssel, elragadóan a népet élteti, hangzattatva a hitfelekezetek egyetértését, szeretetét, hiszen minden hitnek czeija istenismeretre, vallásosságra és tökéletességre törekedni. Köszöntőjét óriási taps követte. Nagy Lajos a kereszturni gimnasium tanárait élteti, Menyhárt András ev. ref. esperes a megyében levő három hitfelekezet közti békéért, annak tartósságáért őríti poharát, Tarasfalvi Albert Ugron Gábor, benne Petőfi szellemét élteti, Ádám Albert a nőket köszönti fel, valamint Filep Albert is, ifj. Dániel Gábor az unitárius egyház tanáraitra emelte poharát, Fekete Gábor a más vallásuakra, Mikó Imre és Józán Miklós Székely-Keresztur városára, Fazakas Lajos dr. Bedő Albertre stb.

Az egész közebében a rokonérzet, a felebaráti szeretet, őszinteség, vallásos hangulat, teljes ünnepi méltóság volt leolvas-ható az arczokról.

győzdest a magyarok műveltségéről és vendégszeretéről.

Hozza Isken ötletet mielőbb — . . . de csak léghajóval.

Sátori.

A hidalmási állami iskola.

A vallás és közoktatásügyi miniszter egy iskolát építtetett ezelőtt három évvel Hidalmáson.

Nem tudom, takarékosagból-e, vagy az építést tervező és vezető szakközegek hanyagsága folytán, az épület oly vízenyös talajra épült, hogy már a múlt év nyarán az összes padozatok és ajtófelek elgombásodtak, úgy hogy e miatt az iskolai előadásokat be kellett szüntetni. Múlt év október havában a kolozsvári állami építészeti hivatal vállalkozót keresett az iskola épület helyre állítására; de a kedvezőtlen szállítási viszonyok, esős idő stb. miatt nem igen akadt pályázó. Végre egy kolozsvári iparosra ugyszólván ráértették a munka végre hajtását, azzal kecssegtetvén őt — sőt szerződésében is benne van — hogy a kikötött hat hét alatt ha elkészül, keresete azonnal ki lesz fizetve. Ezen szerződés 1898 október 31-én kötött.

A kikötött hat két helyett négyhét alatt lett a munka teljesen befejezve, s már 1898 decz. 2-án hivatalosan át is adva rendeltetésének. Iparosunk azonban, dacára ismételt utanjárásának, pénzéből még maig sem kapott egy krajczárt sem. Pedig az átvételi jegyzőkönyv tanúsága szerint, munkáját teljesen kifogástalanul végezte.

Mint hogy hasonló panaszok gyakran merülnek fel a kutasminiszterium ellen, kérjük Wlassics miniszter urat, nézzen körül, hogy kik okozzák az ily igazságtalan dolgokat.

Egyleti élet.

Meghívó. A kolozsvári hölgyek házberseglőző filler-egylete kedden 1899. szeptember hó 3-án d. u. 6 órakor Meskó Lukácsné lakásán (Bástya-utca 6. szám) Népművelőt rendező választmányi ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat tisztelettel meghívja. Albach Gézané, elnök. Hadházi Sándor, titkár.

Tanügy.

Az Alsó-szén-utcai ev. ref. leányiskolánál a beiratások szept. 1-től 7-ig — reggel 8-tól 12-ig, d. u. 2-től 5-ig tartanak. A tisztelt szülők köretnek gyermekeikkel hozni a múlt évi iskolai bizonyítványt, keresztlevelet és utazási bizonyítványt. Kolozsvárt, 1899. aug. Az igazgatóság.

Neumann Károlyné nyilvános jellegű VI. oszt. magániskolájában (Főter 13. sz.) a jövő tanévre szóló beiratások f. hó 28-tól szept. hó 4-ig vezető tanítónő lakásán (Tivoli u. 6. sz. az emeleten) eszközöltetnek.

Iskolai értesítés. A kolozsvári r. kath. főgymnásiumban a beiratások szept. hó 1. és 2. d. e. 9—12 óráig, d. u. 3—5 óráig, szept. hó 3. d. e. 9—12 óráig tartanak. Az ünnepi Veni Sanctén, mely hétfőn, szept. hó 4. d. e. 9 órakor tartatik, minden beírt r. kath. vallású tanulónak jelen kell lenni. A felvételi javító — és pótlóvizsgálatok aug. hó 31. d. e. 8—12. és d. u. 3—6 tartanak, szükség szerint a beiratási napok délutánjain folytattnak. Ugyancsak aug. hó 31. és szept. 1. tartanak a magánvizsgálatok. A rendkívüli teljes és pótló érettségi vizsgálatok írásbeli része szept. 2., 4., 5., 6. és 7. napjain tartatik a szóbeli érettségi vizsgálat ideje szept. hó 11.

A helybeli ág. hitv. evang. elemi népiskolában a beiratások szept. 1. 2. és 4. napján d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig fognak megtartatni.

Egyszersmind tudomásukra hozom a t. szülőknek, hogy a III. és IV. főosztály vezetését a következő tanévre Kurz János szabadságot tanító helyett Graf Samu kitűnő képesítésű tanító vette át. Kolozsvárt, 1899. aug. 28-án, Krompecher Hermin h. igazgató.

Az unitárius leányiskolába való 1899—1900 tanévi beiratkozás ez évi szept. 1-től 5-ig tart *küta szappany utcai* 1. sz. lakásomon. Az iskola október 1-én nyílik meg, miután az építkezés miatt tavaszig bérhelyiségbe költözök *hosszu szappany utca* 13. sz. alá. Beiratási díj 60 kr. Papézn 1 frt. Tandij egy évre 5 frt., a mi részletekben is fizethető. A miniszteri tanterv szerinti rendes tárgyakon kívül a német nyelv is taníttatik, mint rendkívüli tanfolyam.

Kolozsvárt, 1899. aug. 29.

Izslai Márton
igazg. tanító.

Felvétel a tanítónő-képző gyakorló iskolájába. A kolozsvári állami tanítónő-képző intézet gyakorló iskolájába szeptember 1-én d. e. 9-től 11 óráig veszik fel úgy a régi, mint az új növendékeket. A beiratás a gyakorló iskola helyiségében lesz. Megjegyezzük, hogy az új növendékeket csupán az 1. és 5. osztályba lehet felvenni, mivel a többi osztályok létszáma teljes.

Beiratások a polg. fiu iskolába. A kolozsvári városi polgári fiu-iskolában — 1899-1900 tanévi beiratások a f. é. szept. 1—6. napjain lesznek az igazgatósági irodában. A felvételi és javító vizsgálatokat ugyanazon a napokon d. u. tartjuk meg. Az igazgatóság.

Válasz „Czikkiró“-nak.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Azt gondolom, eléggé ismer úgy a szerkesztő ur, mint a nagy közönség arról az oldalról, hogy hatóságaink hibáit soha sem szoktam takargatni.

Ha „Czikkiró“-nak az Ellenzék 195. számában a kolozsvári rendőrségnek a kutyák megszállóvá tétele ügyében követett eljárása ellen kibocsátott nagyhangú sorai folytán felszólalok, ezt csak azért teszem, mert erről meggyőződésem az, hogy „Czikkiró“-nak e kérdésben nincs igaza s ennél fogva nem csak a rendőrséggel jár el méltánytalanul, mikor cikkében hibáztatja, hanem Kolozsvár városának többet árt egyetlen ilyen cikkével, mint a mennyit összes hatóságaink esetleges mulasztásuk által egy egész éven keresztül árthatnának.

Utána jártam ugyanis a dolognak és meggyőződtem arról, hogy Kolozsvárt olyan kutyák, melyről a vesztés megállapítatott, egyetlen egy embert mart meg és az is ezelőt 80 nappal történt. Fordultak elő azután is esetek, hogy némely embereket vigyázatlanság, vagy éppen kutyával való ingerkedés folytán az megmárt, de vesztés, vagy annak jelei egy kutyánál sem lett megállapítva.

Ezeket „Czikkiró“ épp úgy megtudhatja, mint én és ennél fogva nagy könnyelműség Kolozsvárt vesztésig járványról beszélni, a város jó hírnevét ily semmiféle jogos alappal nem bíró hírlapi közleményekkel végsőjezetlmi és hatóságunkat alap nélkül vádolni.

Hisz voltaképpen nem azért lenne a rendőrség megrovandó, a miért a „Czikkiró“ megburcolja, hanem azért, mert tulszigoruan járt el akkor, midőn a szájkosár mellett még a kutyáknak zsinóron való vezetését is elrendelte, holott egyik is bőven elég lett volna.

Somodi István,
ügyvéd, törv.-hat. biz. tag.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 29.

— **Darrel Hester.** Ez a címe annak az új regénynek, mely szombaton befejezett regényünket követni fogja. Az új regényben az angol regényírásnak ismét egy érdekes újabb termékét kapja olvasóközönségünk, mely nem fog mögötte maradni, eddig közölt egyeinknek, melyek mind a közönség tetszésével találkoztak. Az új regény közlését *ma kezdtük el.*

— **Károly román király** tegnap este 11 órakor a gyorsvonattal keresztül utazott Kolozsvárt. A román király Karlsbadba ment üdülni. Senki sem tudott a koronás vendég érkezéséről, ezért az átutazás csendben történt meg.

— **Béldi Ákos gróf** Kolozsvármegye és Kolozsvár város főispánja a napokban már hazaérkezik. A főispán szabadság idejének legnagyobb részét Bodolán töltötte.

— **A nyilvántartás és bejelentés** kérdéséről Kolozsváron külön szabályrendelet intézkedik. Mint más hasonló természetű rendelkezéseket, úgy ezt a szabályrendeletet sem tartják meg. És ez bölcse van így. Mert tekintettel a bejelentési és nyilvántartási hivatal szervezetlenségére, hallatlan foku kalamitásokat idézne elő, ha a város polgárai a bejelentési kötelezettséget komolyan vennék és ez uton azt a munkát, a mivel ma két szegény diurnista (hozzá még a városi diurnista kar két legsanyaróvendelibb alakja) jól — rosszul elvesződik — megszorítanák. De hát Kolozsváron, a városi adminisztrációnál sok mindenre telik pénz. A modern város előfeltételeinek legjelentékenyebbje, a bejelentés és nyilvántartás szervezésére azonban nemcsak pénz, de arra alkalmas egyén sem akad. Legalább azt kell következtetnünk abból, hogy ezeket a teendőket az új városháza egy félreeső zugában, megfelelő souverainitással két öreg diurnistával láttatják el. Természetes, hogy a város polgárai méltánylással vannak a két öreg ur nehéz helyzete iránt s nem kívánva őket lehetetlen feladattal terhelni, engedik, hogy a hivatalos teendőik mellett egyik ráérjen a vers írásra, a másik a pipázásra. A városi hatóság meg nem ér rá ezeknek az állapotoknak a sanálására. (v.)

— **Elítélt okmány-hamisítók.** Emelést tettünk utol arról a bünperről, melyhez Román Károly rendőrbiztost és Grájezi György fiakerest okmányhamisítás miatt elítélte volt a kir. törvényszék. A nevezettek a volt Kiségit Pénztár kárára azzal követték el, hogy okmányhamisítást, hogy egy közjegyzői okiratba foglalt kötelezvény kiállításához mint személyazonosságát tanuk, hamis adatokat szolgáltatottak. A törvényszék Román Károlyt két havi, Grájezi Györgyöt három havi börtönrre ítélte ezért. A kir. tábla, mint fellebbezési bíróság, a vádhatóság és vádlottak fellebbezése következtében tegnap foglalkozott ezzel az ügygel és tekintettel a nagyszámú súlyosító körülményre, *fellemlte* mind a két vádlott büntetését. Románt, ki még mindig rendőrbiztosi állásban van, négy óra, Grájezit 6 óra ítélte.

— **A Kolozsvári Első Általános Iparszövetkezet** tagjai száma a vasárnapi megalakulás óta jelentékenyen szaporodott. Idáig közel kétszáz helyi iparos iratkozott be a szövetkezetbe. Beiratásokhoz egyelőre Kovács Antal íg. tag belközéputcazi üzletében eszkö-

zölhetni. Felhívjuk erre iparos polgártársaink figyelmét.

— **Az iparszövetkezet megalakulása.** Emeltettük, hogy a „Kolozsvári első általános iparszövetkezet“ megalakulásával előkészületei annyira előhaladtak, hogy az alakuló ülés megtartható volt. Az alakuló ülésre, mintegy 100 iparos jött össze vasárnap d. u. a tornayivó nagy termébe. Az ülést Zatlér Sándor, az előkészítés buzgó vezetője nyitotta meg, s az ülés egyhangú élnézése közben Haller Károly drt kérte fel az ülés további vezetésére. Ezután felolvasták az előkészítő ülések jkevit és az ipartestületben intézett átiratott, végül tárgyalás alá vették a Várad Aurél dr. által készített alapszabálytervezet. Az alapszabályokat elfogadták, Váradynak a szerkesztését közzönetüket fejezték ki. Ezután kimondták, hogy a szövetkezet 103 taggal megalakult. A megalakulástól távirati értesítést küldtek Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszterhez Ostendébe, támogatását kérvén a továbbiakhoz. Végül megválasztották a felügyelő-bizottságot s tudomásul vették, hogy az alapítók az alapszabályokban adott jognál fogva a 3 első évre kinevezték az igazgatóságot. Az ülésen mindvégig összhang és egyetértés uralkodott, a mi erős biztosítéka a szövetkezet felvirágzásának. Az érdeklőt iparosokon kívül résztvettek az ülésben Haller Károly dr. min. tanácsos, kit szíves érdeklődéséért diszelnökönek választottak, Gáman Zsigmond, az iparkamara titkára, a ki meleg szavakban fejezte ki elismerését az alapítók buzgalmaért és dr. Várad Aurél, a kit fel is kértek a szövetkezet jogtanácsosának. A hatóságot Esterházy László dr. képviselte.

— **A „Magyar Polgár“ felfedezése.** Az „Ellenzék“ egyik mult heti számában egyik budapesti tudósítónktól az a hír jelent meg, hogy a függetlenség párt néhány tagja fel fogja szoltítani a párt elnökségét, hogy *„továbbra folytatni aka ja-e a paktumos politikát?“* Ezt a táviratot minden kommentár nélkül közöltük, mint érdekes politikai hírlést. Persze, a „Magyar Polgár“ ezt nem vette észre az „Ellenzék“-ben, hanem mikor az „Egyet-értés“ napok mulva közölte, ő is ráduplázott s azt mondja, hogy az „Ellenzék“ *Bartha Miklós ellen dolgozik.* Tegnap válaszoltunk az „Egyet-értés“-nek; ezt vegye tudomásul a „Magyar Polgár“. Is. De nem mulasztatunk el egy megjegyzést tenni azokra a kommentáló sorokra, melyekkel a „M. P.“ az „Ellenzék“ táviratát kíséri. Úgy látszik, azt szeretné a „M. P.“, hogy a miért a kisbetűs ellenzék és Bartha Miklós a paktummal egyetértett, a nagybetűs „Ellenzék“ *valjon kormánypárti lappá Bartha Miklósval együtt,* servilisen zárkózzék el minden elől s ne vegyen tudomást semmi akciózról, a mi esetleg a kormány ellen irányul. Hohó! Ezt a kegyeret nem akarjuk elenni a kormány lapjai s a hivatalos „M. P.“ elől. Ez az ő kötelességük. Az „Ellenzék“ és Bartha Miklós megmarad függetlenségének; megdicséri a kormányban, a mi jó és támadja azért, a mit helyesnek nem talál s mint független lap regisztrálja az olyan ellenzéki különvéleményt is, a melylyel esetleg nem ért egyet. Különbön józan ésszel mindenki felfoghatja ezt, csak a „M. P.“ nem, mely úgy látszik irgily, hogy Bartha Miklós neve olyan *diszt ad* az „Ellenzék“-nek, a melyt az ő nevei a „M. P.“-nak nem kölcsönözhetnek.

— **Székelv cselédek.** László Gyula, marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai másodtitkár lapunk utján arra kéri a közönséget, hogy székelv leányok közvetítése végett ne írjanak hozzá. Ő ugyanis csak fölvetette az eszmét, de sem ideje, sem eszközei nincsenek arra, hogy e fontos akciót egymaga vezesse. Megkísérlette a szervezést is, de a helyi érdekeltség, jelesen a nőegyletek és hatóságok törekvésében nem támogatták s éppen azért kétséges, hogy az első, kísérletképpen Budapestre történt szállítást követni fogják-e más elhelyezések?

— **Gyorsabb tempóban.** Mindenesetre üdvös, hasznos és méltánylandó dolog, a mikor Kolozsvárnak egy némely utczáját az utak megjavításával a közlekedésre, alkalmasabb teszik. Ámde, a mily kívánatos ez a művelet, épp úgy óhajtanék az is, hogy ezen művelet keresztül vitele a közlekedést megfelelő és hosszabb időre ne zavarja meg. Ez idő szerint pedig éppen ilyen művelet alatt áll a Jókai utca, melyek lakói és az ott közlekedő közönség körében általános a panasz miatt, hogy az egész utca teljesen el van vonva a közlekedés elől, s alig van rémény arra, hogy a megzavart közlekedés egyhamar felszabaduljon. A gáz és vízvezeteki csövek áthelyezését, a gyalogjárók aszfalttal való burkolását oly lassu tempóban eszközölik, mely munka ha ily léptekben halad, még jó sokáig teljesen meg lesz akasztva a közlekedés. Nem ártana, ha a közhatóság a vállalkozókat az ott folyó építési munka gyorsabb folytatására szorítaná, s különösen törekednék arra, hogy az építést oly kép eszközöljék, hogy a közlekedés valami formában lehetővé váljék. Maholnap itt lesz az általános költözködés ideje is; óhajtanék, hogy akkorára a közlekedés megnyitassék, mert a jelen állapot igen nagy zavarokat idézne fel.

— **Az igazságügyi palota** építésének sürgös megkezdése iránt a kolozsvári ügyvéd kamara választmánya e hó 19-én tartott ülésében felterjesztést intézett az igazságügyi miniszterhez, a kit mint egy időben Kolozsvár polgárát, e czimen is fel-

kért a rég huzodó ügy megoldására. A kamarai felterjesztés főleg arra terjeszkedik ki, hogy a jelenlegi helyiségben a bérlet 1900-ban lejár és okvetetlen hozzá kell tehát az építéshez kezdeni.

— **Eljegyzés.** Grünfeld Hermann kolozsvári kereskedő eljegyezte Weisz Száli kisaszszonyt, Weisz Mózes nyirsidei birtokos leányát.

— **Kossuth Lajos cselédje.** Miskolcra a mult héten temettek el egy 93 éves öreg asszonyt, a ki a szabadságharcz előtt Kossuth Lajos házában szolgált. Az öreg asszony, özvegy Mátyás Jánosné, dajkája volt Kossuth Ferencnek. Majd a szabadságharczban, a hol a férje életét vesztette, markótányosnó volt. Kossuth Lajos sokszor megemlékezett a hü cselédéről. Turinból nem egyszer küldött neki pénzt s végrendeletében is hagyott számára néhány száz forintot. Az öreg cseléd koporsójára Kossuth Ferenc Napolyból küldött koszorút.

— **A vendéglőssök kongresszusa,** az idén Nagyváradon ülésezik. Ez alkalommal szentelik fel a nagyvárad vendéglős és pincér egyesület új zászlóját. A nagyvárad ünnepségeken a kolozsvári pincér egyesület is képviselteti magát. Az egylet küldöttségét Nagy Gábor tb. elnök vezeti Nagyváradra.

— **Petőfi-émlék Tordán.** Petőfi Sándor, a nemzet lángelkü dalosa tudvalevően több napot töltött volt Tordán, a hol Miklós Miklós rf. lelkésznek volt a vendége. Mikor a költő utolsó útjára Segesvárra ment, családját is Tordán hagyta, Miklós Miklós és családja gondozása alatt és oda intézte utolsó levelét is, a segesvári csatát két nappal megelőzőleg. Erre való tekintettel mozgalom indult meg Tordán az iránt, s az ev. ref. papi lakot, a hol Petőfi és családja Tordán léték alatt annyi kellemes órát töltöttek, emlék-táblával jelöljék meg. A dicséretes mozgalom közelebből látható alakban is fog nyilvánulni.

— **Kikakker kávéháza.** Kikakker *Európa kávéháza* szeptember közepén régi helyéről a státus palotábanlevő új kávéházi helyiségbe fog átköltözni. Az eddig is csinos izléssel berendezett kávéház most egy díszesebb helyiséget kap, mely a modern igényeknek is megfelel. Az új kávéház, mely minden kolozsvári kávéháznál jóval nagyobb, berendezéssel is felül fogja mulni a többieket. A kávéház mennyezetét szecessionista irányu falfestéssel díszítették. Az új kávéház minden kényelemmel el lesz látva: villanyvilágítás, légfűtés, szellőztetés. Kávéházon kívül el lesz látva hideg buffet-tel is. Az új kávéház valószínűleg szeptember elején fog megnyitni és sokan fogják látogatni, mert Kikakker kávéházát eddig is úgy ismerte a publikum, mint a hol legnagyobb gondot és figyelmet fordítanak a vendégek kiszolgálására.

— **Hó és dér.** S.-Sz.-Györgyöri írják Nemesak mi vagyunk itt a Székelyföldön a természet mostoha gyermekei, kiket az égi elemek minden töltünk telhelő szekaturákkal győttörnek. Az a hideg tudniillik, mely ellen annak rendje és módja szerint óvatot emelünk, országos járvány volt a napokban. Természetesen leginkább kijutott belőle a Székelyföldnek, hol tegnapelőtt a hegyeken havazott s a határszéli hegyláncz fehér takarótól csillámlott. Tegnapra már az eső szünetelt, de jött helyébe csipős északi szél, a mi annyira lehűtötte a párázatot, hogy tegnap reggelre már erős dér lepte el a földet. Mondanunk sem kell, hogy a „hőharmat“ augusztusban még ama tiszteletreméltó öreg emberek előtt is a legnagyobb ritkaságba megy; a kár pedig, a mit gyümölcsökben, veteményekben, kukoriczáknban stb. okozott, kiszámíthatatlan.

— **Érdekes fogadás.** Károlyi István gróf és Luczenbacher Miklós, mint a Sport-értesítő illetékes forrásból értesül, a vasárnapi löverseny után elhatározza, hogy Zászlóst, a Szent István-díj nyerőjét és Andreét, a tegnapi Budai díj győztesét jövő esztőtörtökön, az utolsó verseny után, nyilvános macscesban kipróbálják. A tét mindkét részről egyenkint 5000 frt, a verseny távolsága 1800 méter, vagyis a Szent István-díj távolsága. Andrée 3 éves, Zászlós 4 éves lévén, Károlyi gróf lova az egy év korért 5 kiló teher előnyt kap.

— **Az angol királynő yachtja.** Az angol királynő most egy gözyachtot építtetett magának, mely nyolcz millió márkába került. Ilyen szép és drág yachtja még egy angol uralkodónak sem volt. De azért van yacht a világon, melylyel az angol királynőé távolról sem mérkőzhetik. Ez a yacht az orosz czár „Eszak csillaga“ yachtja, mely kétszer annyiba került, mint az angol királynőé. Tizenhat millió márkát fizetett érte. Ebből nyolczszáz ezer márkát csak magára az ebédlőterem díszítésére fordítottak, mely 150 vendéget fogadhat magába s tele van a legbámulatosabb festményekkel és faragványokkal. Van a yachtban gazdag tartalmu könyvtár, zeneterem s fehér márványból készült székfűtő. A czár ezt a drága hajót csak különös alkalmakkor használja, különben pedig a „Standard“-ot szokta használni, mely nem került ugyan annyiba, de sokkal gyorsabb. Elegancia és kényelem dolgában pedig alig ha marad el mögötte. Az étterem tulipánfával van borítva, a kilincsek, lámpák, csillárok és egyéb tárgyak pedig szinezüstből vannak. A többi termek falai részint elefántcsonttal, részint gyöngyházzal borítvák. Az idők folyamán amny minden változtatást tettek e yachton, hogy most másfélszer annyit ér, mint eleinte. E yachtokkal szemben a német császár „Hohenzollern“

yachtja nagyon egyszerű alhotmány, mert mindössze négy millió márkába kerül. De ha e yacht a legegyszerűbb is az említettek közt, az az előnye megvan, hogy gyorsabb járta valamennyinél.

— **A fergek ellen.** Még a legtisztábban tartott lakásokban is nem tudunk eléggé óvakodni a különböző fergektől, azért igen ajánlható, hogy „Zacherlnt“ mindig tartunk készletben, mert ezzel a kipróbált szerrel a legbiztosabban védekezhettünk ellenük. Ez a világhírű szer annyira el van terjedve, hogy mindenütt kapható kereskedésekben.

— **Három, négy tanuló** teljes ellátásba elvállaltatik egy uri családnál. Közelebbi czím a kiadóhivatalban.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Francoziaországból.

Páris, aug. 29.

Több lap ma azt írta, hogy Loubet elnök jövő héten a szenatust, mint állami törvényszéket fogja összehívni, hogy az *orleanista-ndeczonalista-antiszemita* összeesküvés ügyében ítéljen.

A *Journal des Debats* szerint ez a hír még megerősítésre vár.

Droit de l'homme szerint a caeni antiszemita ifjuság egylet helyiségében igen fontos iratokat foglaltak le, melyek az összeesküvésre új világot vetnek.

Orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése.

Szabadka, aug. 29.

Az orvosok és természetvizsgálók 30. vándorgyűlésének megnyitása a szabadkai községi új főgymnásium dísztermében nagy érdeklődéssel történt meg.

Schmausz Endre főispán megnyitó beszéde után most első ízben kiadott Kovács aranyérmét egyhangulag *Chyzer Kornélnek* ítelték oda, ki az érmet a gyűlés emlékére Szabadka város muzeumának ajándékozta.

A vándorgyűlésre a vasárnapi budapesti vonattal vagy 300 fővárosi vendég érkezett a tuhyomó részben orvosok, professzorok és magyar orvosi kar kitűnősei.

A pályaváron a küldöttség élén a polgármester üdvözölte a vendégeket, kik hosszú kocsisorban vonultak be a lakosság lelkes ovációi közt szállásaikra.

Este a központi választmány ülésezett és Kovács József emlékére alapított aranyérmével ekkor díszítették föl Chyzer Kornélt.

Az idei szabadkai gyűlés népesség és az előadások száma tekintetében előreláthatólag tulszárnyalja az utóbbi évtizedek gyűléseit.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölő szerkesztő és lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

A Siketnéma intezet javára hirdetett

Confetti estély

MA KEDDEN tartatik meg

a Sétatéri Kiokszbán.

Van szerencsém a t. vevőimnek szíves tudomására juttatni, hogy a vezetésem alatt álló

Kassovitz Fülöp bécsi nagy ruha gyárosnak

férti és gyermek ruha áru háznál

e napokban a róm. kath. egyház ujonan épült főtéri palotájában megnyitóm

kiváló tisztelettel

Deutsch József.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

Biázini Szállodát,

valamint az abban levő **éttermet** és **kávéházat** renováltattam és azt a régi jó hírnevének megfelelőleg kezelem.

Kávéházamban biliárd, sakk, dominó és társaságok részére külön helyiségek állanak a t. cz. vendégek rendelkezésére.

Kitűnő izletes konyhámb és tisztán kezelt boraimért felelősséggel szavatolok.

Abonómát jutányos áron felvállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradtam

mély tisztelettel

Winkler Jekel,

szállodás.

Magyar kir. vallás- és közoktatásügyi Minister.

64215—99. szhoz.

779. 3—3.

Pályázat.

A kolozsvári Ferencz-József tud. egyetemen kapcsolatos „Károlyina” orsz. kórház ujonan készült és cca. szeptember hó 15-én használatba veendő épületeiben létesített központi fűtési, villamos világítási, valamint a gőzfűző és gázműsor, kazán és gépberendezések egy szakavatott gépészmérnök felügyelete alá szándékoznak adni.

A személyzet és a berendezés ellenőrzése céljából oly helybeli gépészmérnök — legmegelőbbben állami szolgálatban levő — szerződést szándékoznak, a ki ezen teendőket hivatalos elfoglaltságán kívül eső időben végezheti. Tiszteletdíja mint pótlék ez értelemben lenne a klinikai bizottság részéről megállapítandó és a Nagyméltósági vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium által jóváhagyandó.

Az építőbizottságnak legutóbbi ülésén hozott határozata értelmében ezen felkérést azon gépészmérnök urak, kik ezen állás betöltésére magokat alkalmassnak vélik, hogy jelenlegi állásuk, életkoruk és igényeik megjelölésével ajánlatukat **f. hó 31-ig** Nagyságos Dr. Purjesz Zsigmond egyetemi tanár urhoz beküldeni sziveskedjenek.

Budapest, 1899 augusztus 21-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministertől.

Legnagyobb kályha raktár.

Legnagyobb kályha raktár.

Ugy minőségben, mint szépség tekintetében összehasonlíthatlanok a

Kozel F. József

417.19—82 féle cég

Kolozsvárt, Unio- (régibeli monostor-utca) 7. sz.

Híres kályha kemenczéi.

Asztal és dísz-kandallók, továbbá porcellán, majolika és ó-német kályhák, lakaréki tűzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Erdély legnagyobb kályha-raktára.

Telefon 398. szám.

Legnagyobb kályha raktár.

Legajánlatosabb kályha raktár.

Értesítés!

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegegyezésre működő és a legdisztingáltabb ízlést is kielégítő butoraktárban és műhelyben ügyeim rendezéséhez szükséges rövid szünetet többen, kenyszerűsége irányuló roszindulata koholmányokkal ama híresztelésekre használták fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről végleg visszaleptem, nyugalemba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem vállalom. Minthogy kiváló ízlésemről és pedáns munkámról külföldön elismert nevemet megrontani másféleképpen — pl. versenymunkával — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkori kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésekkel kitüntetni, tisztelimből e szünet alatt elszokjanak.

Eppen ezért az igazságnak, előkelő vérvimnek és a magam önértetének tartozom e tendenciózus rágalomk demontálásával. A mit aietek is tenni ama tiszteltteljes kérés által, — hogy sziveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontosság, tisztaság, tartósság, ízlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezental még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvésként teszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításául.

Ezek után van szerencsém jól ismert cégemet iamét nagybecsűlt jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsérése tekintetéből. Ugyazintén bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „mely mentesítő” preparatumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendeléseket kérve maradok híváló tisztelettel

415.28—*

Duchony János és fia.

Az erdélyi római katolikus status igazgatótanácsától.

Sz. 1321—899.

790. 1—1.

Pályázati hirdetés.

A kolozsvári róm. kath. két finevelő intézetnél az orvosi állás lemondás folytán üresedésbe jött. Felhívjuk azon róm. kath. orvos-doktorokat, a kik hajlandók ezen orvosi állást elvállalni, nyilatkozatukat ezen igazgatótanácshoz **f. évi szeptember 7-ig** sziveskedjenek írásban beadni. Az orvosi teendők végzéséért a finevelői pénztárból 200 ft évi tiszteletdíjat adunk.

Kolozsvárt, 1899 augusztus 12-én tartott ülésből.

az alelnök helyett:
Dorgó Albert,
igazgatótanácsos.

Balázs András dr.
jegyző.

Egy csinosan

butorozott szobát keresek.

Bővebb információkat levélben — **Grozda Aurél** címre **Simánd,** (Aradmegye) kérem küldeni.

791. 1—1.

SPITZER C.
vizvezeték és csatornázási vállalat.

BUDAPEST, ARAD, BÉCS,
Teréz körút 17. sz. Tokoli-tér 2a. I. Getreidmarkt 16.
Erdélyrészi fiók-telepe: Kolozsvár, Belközép-utca 12.

Telefonszám 408.

Ajánlja vállalatát a n. érdemű háztulajdonosok szives figyelmébe, háztulajdonosok és csatorna munkák, Closették, fürdők, vízkagylók stb. berendezésénél oly újítások alkalmazásával, melyek a berendezés kifogástalan működését és tartósságát biztosítják.

Foglalkozik modern istálló berendezésekkel is, a mire az érdekeltek figyelmébe szintén felhívatik.

A helybeli fiók-állomás raktáron tart saját gyártmányú köbgyöcsöket, ugyazintén metlachi és klinker lapokat is, kapubejárókat, fürdőszobák folyósók burkolására.

674 12—0.

Sz. 1120—899.

789. 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezzel közli, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1899. évi 2501. számú végzésével Sipos Gábor ügyvéd által képviselt Kolozsvármegyei takarékpénztár felperes részére Kóvári László alperes ellen 68 forint követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1899. évi április hó 13. napján lefoglalt 1087 ft-ra becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbíró V. II. 3631—1899. számú végzésével az arverés elrendeltetén, annak az alperes lakásán Kolozsvárt, bástya-utczában leendő megtartására határidőül **1899. évi szeptember hó 9. napján délelőtt 9 órája** tűztetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, pénzeszközök, zongora és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívunk mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnék vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi augusztus hó 26. napján.

Pap Jenő
kir. bírósági végrehajtó.

MATUTSEK JOZSEF
férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főtér 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábball-minta után a legjobb anyagból és dívat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

257.451—x.)

ELŐPATAK
gyógyfürdőn,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálneológusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a kö etkező betegségekben bizonyultak be biztos hatásúknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérbén, rástkor és kedélykorban, idegbajokban, máj és lépdegenatokban, az epe kivetelő csőveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, f. földési sápkorban s az ezen alapuló hősám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás a húgykőképződéseknek, a méh idült tömülésének, dagainál, fehérhólyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, készeny és csuszajak.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan újonnan berendezett meleg- és hideg ásványvíz fürdők, hidegvízgyógyimód, massage áll az ezt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, távirda posta 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 80 krtól fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-ig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 %, al olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei sétányok olvasó, zongora- és társalgó termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyazintén egy elsőrangú cigány zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentesség en részesülnek.

A bármely irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasút állomáson szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 ft, több személynél személyenként 1 ft 30 kr. fizetendő. Egy magánkocsi díja 3 ft — Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkezdésére utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak 1899 május hó.

470. 17—20.

A fürdő igazgatóság.

ALAPITTATOTT 1845.

NEUMANN

Budapest,

IV. kerület, Muzeum-körút 1.

Bécs,

I. Kärtnerstrasse 19.

Erdélyrészi főtelep: Kolozsvár Főtér 14.

Tisztelettel értesitem a n. é. szülőket, miszerint a közlő iskolai idényre fiu- és gyermek ruhák, felöltők, téli kabátok nagy választékban raktáron vannak.

A szövetek minőségéért tartósságáért, valamint a szín valódiságáért teljes felelősséget vállalom.

A szabott árak minden darabon számokkal vannak feltüntetve.

NEUMANN M.

Mértékszerinti megrendelések pontosan készíttetnek.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.